

Nr 21.

Av herr **Sandberg**, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående utredning och förslag i fråga om rätt för kommun å landet att till ordföranden i kommunalnämnden anslå gottgörelse för med uppdraget förenade besvär och kostnader.

Enligt stadgande i § 51 av förordningen om kommunalstyrelse på landet äger ordförande i kommunalnämnd att för utförandet av sina åligganden ej uppbära annan ersättning än den gottgörelse för skrivmaterialier, postporto samt skrivare- och räkenskapshjälp, som av kommunalstämman anslås.

Därav framgår, att kommunen ej äger laglig befogenhet att lämna kommunalnämnds ordförande någon ersättning för det olikartade och krävande arbete, som av honom måste utföras. Härvid bör bemärkas, att i de flesta kommuner hälsovårdsnämndens åliggande tillkommer kommunalnämnden och sålunda i allmänhet få handläggas av kommunalnämndens ordförande.

Det måste vara sant, att uppdraget såsom kommunalnämndens ordförande är ett förtroendeuppdrag och att förtroendeuppdrag i allmänhet böra vara oavlönade. Men därav synes dock ej kunna utan vidare följa, att en kommun ej bör äga rätt att lämna någon ersättning för en så tung och tidsödande arbetsbörd, som lägges på en ordförande i kommunalnämnd.

Om ock nuvarande grundsats kunde hava skäl för sig på den tid, då våra nu gällande kommunallagar tillkommo, så råda dock nu andra förhållanden. Utvecklingen har gått framåt på alla områden och icke minst på det kommunala och medfört alltjämt ökade krav på kommunalnämndens ordförande.

Det fordras numera av honom väsentligt ökat arbete och ofta äro de män, som väljas till dessa förtroendeuppdrag, för sin utkomst beroende av sitt eget arbete. I varje fall bör det icke utgöra ett hinder att vid val av ordförande anse sig oförhindrad att välja den för uppdraget lämpligaste utan att behöva taga nödig hänsyn till om han är i tillfälle att offra erforderlig tid, som eljes skulle användas för eget arbete.

Fördelarna för en kommun av att ej alltför ofta behöva göra ombyte av kommunalnämnds ordförande äro så stora och allmänt erkända, att på flera håll man ansett sig nödsakad att i strid med gällande lag anslå visst belopp såsom ersättning till kommunalnämndens ordförande. Praxis har sålunda på förevarande område brutit sig väg i strid med eller på sidan om gällande lag.

Detta emedan det verkliga behovet så starkt föreligger, att det med dess egen inneboende styrka tränger sig fram. Då så är och billighet och rättvisa jämväl synas kräva en ändring av nu gällande bestämmelser, men det jämväl synes vara av nöden att kommunernas rätt i förevarande fall i själva författningen så begränsas, att faran för missbruk må vara avlägsnad, så har jag icke ansett mig nu kunna eller böra framlägga förslag till formulerad lagtext avseende ordalydelse av omförmälda § i kommunalförordningen, men tillåter mig att i överensstämmelse med Andra kammarens vid 1910 års riksdag fattade beslut härmed vördsamt hemställa,

att Riksdagen ville besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, det Kungl. Maj:t täcktes låta fullständigt utreda, huruvida och under vilka villkor det må kunna tillkomma kommuner å landet att åt ordföranden i kommunalnämnden anslå särskild gottgörelse för med uppdraget förenade besvär och kostnader, samt till Riksdagen inkomma med det förslag, vartill den sålunda skedda utredningen kan föranleda.

Stockholm den 20 januari 1913.

K. A. Sandberg.